

Srečanja na vasi

KMETU BI MORALI BOLJ POMAGATI!

Vsi vemo, da razmere v našem kmetijstvu niso preveč rožnate. Kmetje imajo premalo strojev, niso strokovno usposobljeni, nimajo denarja za preusmeritev itd. Ta položaj skušajo reševati nekatere kmetijske zadruge in kombinati. Eden takih je tudi Agrokombinat Barje, ki precej sodeluje z našimi kmeti. Odkupuje jim njihove proizvode, nudi pa jim tudi strokovno pomoč in kredite.

Kredit je dobil tudi Alojz SKUBIC iz Malega Trebeljave 4. Star je štirideset let, ima ženo in tri otroke, pri njih pa živi tudi stari oče in žena sestra. Sedaj, ko je dobil kredit, se namerava preusmeriti na živinorejo. Obiskal sem ga, da bi o tem izvedel kaj več.

„Kakšno je vaše sodelovanje z AK Barje?“

„Z njim imam sklenjeno pogodbo o prodaji mleka. Tako mi plača za liter mleka precej več, kot če ne bi imel pogodbe. S 30-odstotnim popustom mi prodajo umetna gnojila. Prav sedaj pa so mi odobrili kredit.“

„Pod kakšnimi pogoji ste dobili kredit in za kaj ga boste porabili?“

„Najprej so mi strokovnjaki iz AK Barje naredili načrt. Obnovil bom namreč hlev. Potem so mi odobrili 34.000 din posojila, ki ga bom odplačal v petih letih. Vsako leto bom plačal dva obroka, obrestni pa so 3-odstotne.“

Alojz Skubic: „Z Agrokombinom Barje imam sklenjeno pogodbo o prodaji mleka“

„Povejte mi, prosim, nekaj več o svojih načrtih.“

„Ko bo hlev zgrajen, bom redil deset krav. To je še najbolj donosno, saj potem lahko prodajam mleko. Dohodek pa imam tudi od prodanih telet. Pozneje nameravam rediti še več govedi. Krme imam dovolj, za kosnjo pa imam kosilnico BCS. Rabil pa bi tudi traktor, vendar zanj še nimam denarja.“

„Vi ste tudi redno zaposleni v papirnici Vevče. Se vam ne zdi, da ne morete v redu opravljati še dela na kmetiji?“

„Seveda. Vendar so me v to prisilile razmere. Če ne bi hodil v službo, sploh ne bi mogel preživljati družine. Tako pa dobim tudi kredite za razne gospodinske stroje, ki si jih drugače ne bi mogel privoščiti. Ko pa bo specializacija moje kmetije končana, se bom posvetil samo kmetijstvu.“

„Danes se precej govori o begu mladih s podeželja v mesto. Kje je vzrok za to?“

„Tega je nedvomno kriv položaj našega kmeta. Ne moreš dobiti kredita za gospodinske in druge stroje, prispevek za socialno zavarovanje je zelo visok. Kmet je za svoje trdo delo premalo plačan. Prišelki, ki jih prodaja, imajo nizko ceno. Tudi prodajna cena živine in lesa je nizka. Poleg tega imajo mladi, ki ostanejo na kmetiji, zelo malo prostega časa,“

pogrešajo tudi zabav. Mogoče bi fantje bolj ostajali doma, vendar skoraj ni deklet, ki bi bile pripravljene prevzeti gospodinjstvo na kmetiji.“

„Kaj bi kazalo narediti, da bi se položaj izboljšal?“

„Kmetom bi bilo treba nuditi vso strokovno in denarno pomoč. Treba bi jih bilo usmerjati v določene panoge. Naši kraji so primerni za živinorejo in gojitev jagod. Po mojem mnenju pa se bo položaj sedaj nekoliko spremenil. Vse je čedalje dražje in mladih ne bo več tako vlekel v mesto. Velika spodbuda pa je tudi to, da pripravljajo navedbo starostne pokojnine za kmete.“

„Tu ste tako rekoč na pragu Ljubljane, pa vas Ljubljanci še vedno niso našli. Kaj bi bilo treba storiti?“

„Prvi pogoj je dobra cesta. Sedanja je namreč v tako slabem stanju, da se komaj pelješ po njej. Če bi bila cesta dobra, bi prav gotovo prišlo v naše kraje več izletnikov. Tu so namreč obsežni gozdovi, polni gob, borovnic in kostanja. Imamo tudi precej sadja in medtem, ko nam gnije, je v Ljubljani tako drago, da ga občan s poprečno plačo sploh kupiti ne more. Zgraditi pa bi morali tudi kak lokal, kjer bi se gostje lahko nahranili in razvedrili. Sem bi prišlo več obiskovalcev, če bi tu smeli graditi vikende. Zdi se mi, da prepoved prodaje zemljišč ni na mestu. Kmetje smo prodajali samo zemljišča, ki nam niso koristila, npr. skalnate in grmčaste parcele.“

Razgovor je vodil
RUDI JELNIKAR

STONE BANČIČ 50-LETNIK

Letos v januarju je v krogu sorodnikov, prijateljev in znancev praznoval pomemben življenjski jubilej, 50-letnico rojstva, Tone Bančič, dolgoletni sodelavec Naše skupnosti.

Rodil se je v Ljubljani 10. januarja 1922 v družini železničarja. Osnovno šolo in maturo je končal v Ljubljani leta 1941 ter se vpisal na pravno fakulteto, a zaradi vojnih razmer študij opustil. Potem je delal kot navaden delavec ter se tudi vključil v napredno delavsko in osvobodilno

gibanje. Ob osvoboditvi Ljubljane 9. maja leta 1945 je najprej delal v komandi železniške postaje v Ljubljani. Tu je aktivno deloval v SKOJ, mladinski organizaciji, v sindikatu, kulturno-prosvetnih organizacijah in pri AGITPROPU mesta Ljubljana. Dolga leta je bil športni organizator in funkcionar.

Novinarsko kariero je začel že takoj po osvoboditvi. Najprej je občasno pisal za list Gradimo in kasneje Tekmujmo. Od leta 1948 je redno dopisoval v Železniški vestnik, pri katerem si je pridobil precej novinarske prakse.

Leta 1952 je postal glavni in odgovorni urednik tednika Nogomet in še isto leto je začel sodelovati pri športnem listu Polet, kjer je bil do leta 1962, ko je postal odgovorni urednik časopisa Elektro gospodarstvo, ki ga izdajajo elektrogospodarske organizacije Slovenije. Mimo tega Tone Bančič že 10 let dopisuje v Našo skupnost. Je tudi sodelavec radija, RTV, Dela, Ljubljanskega dnevnika in Delavske enotnosti. Štiri leta je tudi uspešno vodil krajevno organizacijo SZDL Nove Jare in aktivno sodeloval v občinskem političnem življenju. Trenutno je sekretar osnovne organizacije ZK terena Nove Jare in član občinske konference ZK.

Ob pomembnem življenjskem jubileju izreka jubilaru iskrene čestitke tudi uredništvo Naše skupnosti.

SVOJEVRSTEN REKORDER

Bogdan Tvrđić: „Želim, da bi imeli po podjetjih več razumevanja za krvodajalstvo“

V krvodajalski akciji tovarne Saturnus je Bogdan Tvrđić dosegel svojevrsten rekord – dal je kri že devetdesetkrat.

Bogdan je predelavec v oddelku plastike. Ko je pred 27 leti služil vojaški rok, je dal prvič kri. Od takrat naprej jo je dajal redno ob vseh akci-

jah, dokler ga niso začeli klicati za izredne primere.

Kri je dal tudi že v Italiji, Franciji, Belgiji in večkrat v Nemčiji za našega delavca. Trikrat se je udeležil tudi mednarodnih posvetovanj kot član slovenskega Rdečega križa. V Sloveniji je med rekorderji, rad bi dosegel številko 100, če mu bo to dopuščalo zdravje.

Dobil je že srebrno in zlato značko, jugoslovansko srebrno odlikovanje in leta 1970 belgijsko zlato odlikovanje, poleg teh visokih priznanj pa še celo vrsto diplom in drugih zahval.

Delo v organizaciji Rdečega križa mu je postalo največje zadovoljstvo. Vključen je v delo občinske in mestne organizacije.

Kot aktivni član Rdečega križa želi, da bi imeli po podjetjih več razumevanja za krvodajalstvo. So primeri, da krvodajalec ne dovoljuje, da bi kri v dopoldanskem času. Pozornost do krvodajalcev bi lahko pokazali tudi z nagradnim okrevanjem ali s skromno pogostitvijo na dan krvodajalcev (4. junij).

Na vprašanje: „Zakaj daješ kri?“ je odgovoril:

„S tem najbolj pomagam človeku. To je več kot beseda, več kot denar, to je najbolj čisto človeško, ne glede na politično ali versko prepričanje, ne glede na raso.“

SLAVKO GERLICA

KRVODAJALSKKE AKCIJE V TOPLARNI

Vsako leto načrtuje Rdeči križ Slovenije, občinski odbor Ljubljane Moste – Polje, krvodajalske akcije, katerih se udeležujejo delavci iz skoraj vseh delovnih kolektivov naše občine.

Tudi kolektiv Toplarni se je v tem letu že odzval pozivu RK in prav je, da povemo še nekaj več o tem kolektivu.

Krvodajalska akcija v Ljubljanski Toplarni, ki jo organizira sindikalna organizacija tega podjetja, poteka redno že tri leta.

V letu 1970 je Toplarna imela med člani kolektiva 9 prostovoljnih krvodajalcev, ki so ob načrtnih krvodajalskih akcijah oddali kri po enkrat. Tudi na posamezne pozive so se odzvali nekateri tovariši, ki imajo posebno krvno skupino.

Devetim krvodajalcem so se v letu 1971 pridružili novi člani, tako da je bilo na seznamu 37 tovarišev in tovaršic, ki so oddali kri, in to 9 tovaršev v mesecu februarju, ko jih je bilo na seznamu le 14, in v septembru 16 tovaršev, ki so v istem letu dali kri dvakrat.

Po načrtu krvodajalskih akcij za občino Ljubljana Moste – Polje za prvo trimesečje leta 1972 se je Toplarna prijavila za akcijo v mesecu februarju. Ker je med letom 1971 odšlo iz kolektiva 7 krvodajalcev, 5 pa jih je bilo bolnih in so osla-

Oskar Šoster na desni je 31-kratni krvodajalec

ZA MOŠKRIČEVO ZNAČKO

Občinska zveza prijateljev mladine je že sredi priprav za tradicionalno tekmovalstvo. Odbor za Moškričovo značko se je že večkrat sestel in prizadavne tovaršice in tovarši že sestavljajo vprašanja za učenje višjih razredov naših osnovnih šol.

Pionirji bodo preštudirali veliko strani iz ZBORNIKA, PESMI Jože Moškriča in brošure TRIDESET LET MOLNIŠKE ČETE, ki je prvi avtentični zapis o ustanovitvi in delu Molniške čete napisan v spomin in zahvalo vsem, ki so na področju današnjih krajevne skupnosti Zador padli in dali svoja življenja za svobodo.

Pionirji in pionirke se bodo pomerili v poznavanju delavskega gibanja pred vojno in med NOB v občini Moste–Polje najprej na odrednih tekmovanjih, zmagovalne ekipe pa 22. aprila na občinskem tekmovanju v zadržnem domu v Sostrem.

Tekmovanje bo potekalo v znamenju proslav 30-letnice zveze pionirjev Jugoslavije in bo istočasno tudi otvoritev razstave pionirskih del: najboljših naloge, fotografije, izdelke (ročno delo) iz zgodovine domačega kraja med NOB bo posebna komisija ocenila in ugotovila, koliko so se potrudili naši malčki v preučevanju preteklosti; pionirjem so pri tem delu nudili vso pomoč člani ZZB.

Naj povemo še to, da bo jeseni v počastitev 30-letnice zveze pionirjev posebno tekmovanje v obliki kviza iz poznavanja pionirske organizacije.

Najmlajša krvodajalka iz Toplarni 18-letna Marija Žerak

beli ter začasno ne oddajajo kri, je ostalo le 28 krvodajalcev.

Ker je bila potreba po krvi vedno večja, je sindikatu uspelo v letu

1972 pridobiti še nadaljnjih 28 krvodajalcev, tako da je od 56 krvodajalcev 15. februarja oddalo kri 45 prijaviteljev, ostali pa bodo dali kri pozneje.

Posebno zaslužni krvodajalci so tovarši: Oskar Šoster, ki je dal kri 30-krat, Vinko Slegelj, ki je dal kri tudi na poziv, ker ima posebno krvno skupino, ter Andrej Ciuha, Zvonimir Štrnad, Franc Jančar, Milan Pirc, Tadej Dranik, Gašper Dukarič, Franc Sotlar, Miroslav Petek, Ladislav Grčar, Franc Cidmar in drugi, kot npr. komaj 18-letna Marija Žerak.

Na drugi strani so udeleženci krvodajalskih akcij mnenja, da bi morali v zavodu za transfuzijo ob teh akcijah narediti več reda. Točno bi morali določiti vrstni red prihoda posameznih skupin in jih časovno smotno razporediti, zakaj ob večernem čakanju zgubijo krvodajalci voljo za sodelovanje v prihodnje, sindikalne organizacije pa imajo potem težave pri pridobivanju svojih članov za te akcije.

P. E.

TORBICA PARTIZANSKEGA KURIRJA

Ena prvih, ki se je prijavila, da bo odstopila kurirsko torbico za razstavo, je bila Frančiška Menard, mati znanega partizanskega kurirja in komandirja kurirske postaje TV-2.

Maks Menard–Karo je bil sin revnih staršev, doma iz Dobrunj prav v neposredni bližini zloglasne mučilnice na Urhu, kjer je okupator z domačimi izdajalci zverinsko pobil na stotine zavednih Slovencev. Kot 18-letni mladenci, ki je obiskoval drugi razred gimnazije v Mostah, se je torej ob ustanovitvi OF leta 1941 vključil v mladinsko revolucionarno organizacijo in sodeloval v pripravah na oboroženo vstajo slovenskega naroda. 18. aprila 1942 je zapustil gimnazijo, katero je okupator preuredil v svojo postojanko in mučilnico (sedanja osnovna šola Vide Pregare) in se vključil kot bорец v slavno 2. grupo odredov, s katero je sodeloval v mnogih bojih. Udeležil se je tudi znanega boja z Nemci na Jančah maja 1. 1942, kjer je s puško v roki jurišal na razbesele Nemce. Ker ga Nemci in belogardisti niso

mogli dobiti, so v besu porušili njegovo revno domačijo.

Kasneje je kot kurir vzdrževal zvezo prek italijansko-nemške okupacijske meje. Z ustanovitvijo kurirske postaje TV-2 v okolici Janč, ki je imela predvsem nalogo vzdrževati zvezo z Ljubljano, je svojo nalogo kot komandir vedno dobro opravil.

Maks Menard–Karo ni bil samo borec, temveč tudi zelo sposoben politični delavec, katerega se prebivalci Janč, Dolge noge in Besnice še danes spominjajo kot priljubljenega in neustrašnega borca proti okupatorju. Zasluge, ki jih je imel pri izvrševanju kurirskih zvez, pa bodo ostale zapisane v zgodovini kurirskih zvez kot edinstven primer.

Kurirska torbica, katero je po njegovi smrti hranila njegova mati Frančiška Menard, bo poleg drugih predmetov prikazana na razstavi. Kasneje jo bo mati izročila v trajno last muzeju NOB.

MAKS BURGAR

KOMISIJA ZA KADRE IN DELOVNA RAZMERJA AVTO MOTO DRUŠTVA MOSTE, Ljubljana, Jana Husa 1-a

razpisuje

9 prostih delovnih mest voznikov inštruktorjev z manj kot polnim delovnim časom.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki so predpisani za voznike inštruktorje v 113. členu temeljnega zakona o varnosti cestnega prometa.

Pismene ponudbe sprejema komisija za kadre in delovna razmerja do vključno 15 dni po objavi. Kandidati bodo o izidu razpisa pisмено obveščeni v 15 dneh po izteku roka.

OBVESTILO

Občinska organizacija Rdečega križa Ljubljana Moste–Polje obvešča delovne organizacije na območju občine, da ureja sezname za podelitev značk večkratnim krvodajalcem. Značke bodo dostavljene podjetjem po končani krvodajalski akciji v letu 1972, da jih le-ta podele upravičencem.

MOJA KURIRSKA POTA

Kurirji v NOV so imeli težko in zelo odgovorno nalogo. Bili so vedno na poti in v stalni nevarnosti.

Naj opišem odlomek iz svoje kurirske službe. Izpoved je do pičice resnična. Moja pot je bila vsako drugo noč 3 ure hoda v eno smer in 3 nazaj, s težkim nahrbtnikom na plečih, neredko pa še s paketom, puško in ročnimi bombami. Vedno sem moral biti strog oprezen. Počitka je bilo malo, saj smo morali biti sami tudi stražarji zase. Podnevi se nismo smeli pojaviti nikjer. Če je deževalo, sem bil moker pač toliko časa, da je dež prenehal in se je obleka na meni posušila.

Vsako drugo noč, ko nisem šel na javko, pa sem raznašal pošto, literaturo in časopise, tako da ni bilo nobene noči za pravi počitek. Kljub napornemu delu pa smo bili vedno razpoloženi in smo s terenci marsikatero rekli, mnogokrat pa tudi bežali, ko smo izzvali Svabe.

Ko sem se nekoč po svoji redni poti vračal v četo, sem bil tako utrujen, da sem spal kar med potjo. Vso dolgo pot sem hodil samo po gozdu. Včasih sem se spotalnil ob korenino in se malo predramil, včasih sem obstal na mestu in spal kar stoji. Hodil sem tudi prek potočkov in je bilo zato treba podaljšati korak. Tedaj pa sem bil tako utrujen, da nisem vedel, kdaj sem prišel do potočka, stopil vanj in padel na drugi breg. V tistem trenutku je tik nad glavo počila puška. Prvi hip sem pomislil da sem napaden, čez čas pa se mi je razjasnilo, da se je sprožila puška – meni samemu ob skoku v potok. Zadovoljen sem pospešil korak in kmalu prišel do cilja.

Stefan Marko